

sinceritat governamental

Quan els regionalistes van fer públic el seu propòsit d'actuar com a monàrquics en la política general de l'estat, els elements liberals de les nostres comarques acabats pel senyor Anselm Guasch van començar a tremolar. Desfeta l'organització dels dinàstics conservadors, els liberals d'En Guasch havien fruit, durant alguns anys, de l'ús de fruit complet d'un cacicat sense competència i era lògic i natural que davant el perill de que els regionalistes els hi prenguessin la feina o els hi fessin la competència, procurassin defensar-se heroïcament. De primer antuvi triomfà l'habilitat del senyor Guasch. El governador senyor Salvadores el va servir a cor que vols cor que desitges. Però en el curs de la baralla, la posició dels combatents va canviar, i el senyor Alonso va deixar inutilitzats als liberals i triomfants als regionalistes. Aquells, però, no es resignaren i seguiren maldant en laombra. Així hem arribat a l'actual període en què un govern que enarbora la senyera de la sinceritat ha traslladat el senyor Alonso a Saragossa i ha nomenat governador de Tarragona al senyor Cudós. Qui és aquest senyor Cudós? es preguntaren de seguida liberals i regionalistes; i cada u dels grups va rebre resposta satisfactòria. Pels liberals, el Sr. Cudós era un vell romanista; pels regionalistes, era una senyor que acabava d'ingressar al partit "Centro Constitucional". Uns i altres, però, restaven amb l'ai al cor tement ésser enganyats.

Davant del dubte, semblava que no hi havia altre remei que esperar l'actuació del senyor Cudós per veure cap on es decantaria, puix que no era lògic suposar que ell o els seus amics ens ho espliquessin a priori per tal de que no taquessin aquella ponderada bandera de la sinceritat, que és el distintiu del govern Aznar. Semblava que el governador actual havia d'ésser presentat com un home neutral, servidor exclusiu de la justícia, i que tot l'interès havia de consistir en amagar als ulls del poble la seva concomitància amb els cacics, cas d'existir. Era de creure que per respecte a l'aferisme de què la muller del Cèsar no solament ha d'ésser honesta sinó que ha de semblar-ho, els amics del senyor Cudós deixarien d'enganxar-li aquella etiqueta que serveix per a conèixer el receptor de tot efecte que viatja per via ferrada. Lluny d'això "Diario de Tarragona", primer, i "Diario de Reus", després, en nom i representació dels adversaris dinàstics del senyor Guasch, esclafixen una rialla de satisfacció i tot fent ganyotes al cabdill liberal declaren que el senyor Cudós és encara més regionalista que el senyor Alonso Jiménez. Després d'escoltar aquestes declaracions no queda altre remei que creure en la sinceritat governamental oferta per Romanones!

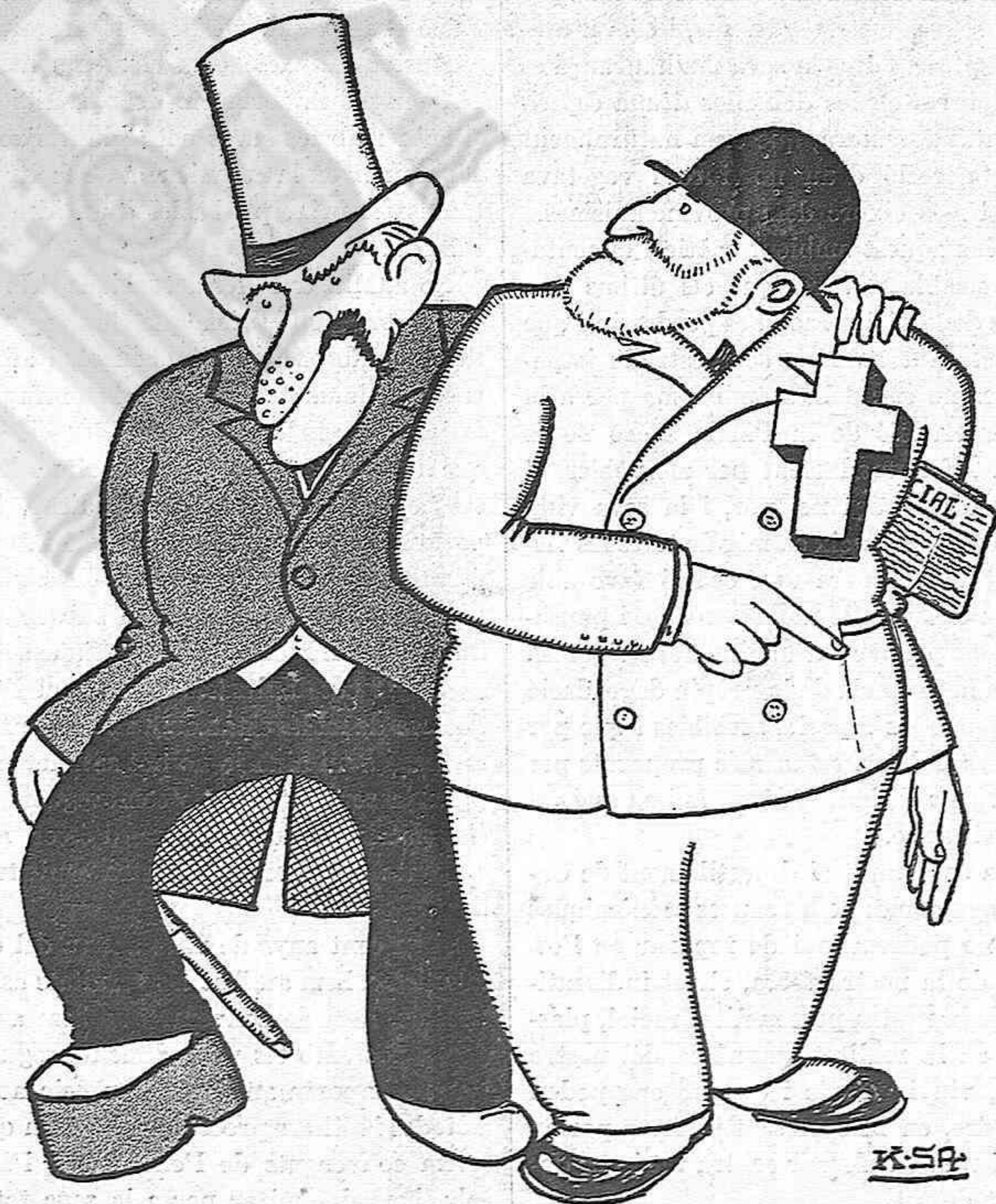
eleccions municipals

En el programa del govern Aznar hi figura la convocatòria d'eleccions municipals. El dia 12 del més entrant hauran d'elegir-se els nous Ajuntaments.

No està encara prou determinat si les eleccions es faran d'acord a la llei municipal o si hom atindrà a l'estatut. En el primer cas els futurs regidors serien nomenats totalment i únicament per sufragi universal. De prevaldre la intenció d'acceptar el codi comunal de la dictadura, hom corre el perill de què una part dels regidors siguin nomenats per corporacions de caràcter mercantil. No volem creure que el govern tracti de donar aquesta esquellotada. Cal pensar que no voldrà exposar-se a què la bona disposició que arreu hi ha per tal d'anar a la normalització dels municipis, es converteixi en una protesta llegitima que faci adoptar per les eleccions anunciades aquelles mateixes enèrgiques actituds que invalidaren els propòsits electorals del gabinet Berenquer.

No ho volem creure i cal esperar que hom deixarà que els cabildes puguin lliurement i popularment organitzar-se. Els set anys de desgavell a que estigueren sotmesos i la interinitat en què s'han mogut durant l'any transcorregut, fan indispensable la intervenció popular per tal de què les viles i les ciutats puguin refer les vides llurs sota l'exclusiva direcció del poble.

A Reus el problema el tenim també — no caldria dir-ho — i potser de més difícil solució. A Reus no s'ha de refer la vida municipal tan sols; cal aixecar l'esperit de la ciutat. Els vuit anys dictatorials han estat per Reus, dotzenes de mesos llastimosament perduts, durant els quals la ciutat ha perdut el pols. Però com no és pas morta encara i és tan liberal, tan republicana, tan nostra, com ho era abans de la dictadura, als homes liberals, als partits republicans, ens toca de pensar a fer l'Ajuntament que exigeix la profunda crisi per què està passant el nostre poble. La honesta intel·ligència que existeix entre els partits republicans de la ciutat asseguruen la majoria esquerrana en les properes eleccions. L'Ajuntament de demà serà francament republicà tal com correspon a la història i a l'esperit del nostre poble. Per correspondre, doncs, a la confiança que la ciutat ha de posar en nosaltres, cal que els partits republicans facin un compromís d'honor de refer l'ànima i el cos reusenc i sàpiguen escullir els homes de cor liberal, d'honestat social i de fonda preparació que puguin portar el pes i la responsabilitat de l'endegament ciutadà.

—Senyor comte, em sembla que m'heu enredat!

—No tinguis por, Lluís, que després del casament els béns de la dona els administra l'home.

HIVERN. — Des de feia una pila d'anys, els hiverns, a Reus, no eren el que havien estat. Els hiverns de darreries del segle XIX eren uns hiverns que no enganyaven: hiverns autèntics que representaven el seu paper sense eufemismes ni hipocresies, i que des de que començava el llur regnat fins que feia aguantaven el tipus sense defalliments ni claudicacions. La missió de l'hivern era fer tremolar els mortals i els hiverns de la nostra joventut la complien abastament prodigant ventades i pluges i fent que la temperatura descendís el necessari per a convertir en penques de glaç l'aigua exposada a l'intempèrie. Poc a poc, però, l'hivern va anar transigent i descaracteritzant-se, i arribà tan avall en la seva ganduleria que aquests darrers anys el període de mal temps quedava reduït al cicle dels barbuts. Darrerament l'hivern, a Reus, era, per a molts, l'estació més agradable puix que no començava a manifestar-se, i encara porugament, fins que el sol feia ineficaces les escames del fred i de les gelades matinals.

Enguany, però, l'hivern s'ha emmurriat i ha deixat d'ésser tolerant i transigent. L'hivern que estem patint és un hivern perfectament vuitcentista que no dona treva als fredolics ni repòs als que arroceguen l'ala. És un hivern que no ha volgut desentonar de l'ambient polític del país format suara per les mateixes aspiracions i neguits que commogueren als contemporanis d'En Prim. No manca més que les dones rumbegessin el pompós mirinyac i els homes l'austera levita i l'indesitjable tarç de copa per a què ens creguéssim retornats a aquells dies precursors de la gloriosa, els quals, vistos a través de les narracions dels vells republicans, tenen la grandesa de les epopeies populars i l'encís de tota lluita generosa en profit d'un ideal.

VUITCENTISME. — Els detractors del vuitcents, els que han fet befa dels homes que feien política escrivint versos, i que es jugaven la vida o la llibertat conspirant contra la tirania, hauran hagut de rectificar i de reconèixer que el segle XX no ha despertat en el cor dels homes, sentiments novells, ni en les intel·ligències idees originals que puguin substituir les que en el segle passat arribaren a fer triomfar la revolució. En l'aspecte polític, els habitants de les terres ibèriques no li han d'agrair absolutament res al segle XX: els darrers esdeveniments no han estat més que una fidel re-

X.S.R.

producció de la tàctica i de la ideologia preconitzades per aquells que obren el camí que segueixen els veritables revolucionaris dels nostres dies, ço que prova que les teories dels moderns cultivadors de les ciències polítiques, a casa nostra han fet falla. Ací és el sentiment i no el càlcul el que llença els homes al sacrifici de la pròpia vida. Ací és per quitxotisme, que el benestant posa en perill tots els plaers i totes les ventures per tal de contribuir al triomf d'un ideal. Ací és el romanticisme més pur i generós, més noble i més desinteressat el que fa víctimes i el que aixeca herois. Per això és intolerable que per tal d'esperuguir les ànimes de canti, els enemics de la democràcia infin i passegin pels carrers l'espantall del comunisme tot just es posa en acció la força que tard o d'hora ha de purificar l'aire que amb dificultat respirem. Un moviment polític que té per capdavanters a una colla de vells que sacrifiquen les blanques del conformisme per tal de deixar neta de màcula la llur dignitat d'homes i de ciutadans, no pot de cap manera ésser titllat d'anarquitzant ni pot merèixer l'anatema dels que creguin que la sinceritat, la noblesa i la bona fe poden ésser instruments útils a la regeneració del país.

ELS VELLS. — Aquests vells, ultra donar una matització d'austeritat al moviment renovellador que s'està desenrotllant, han provat una vegada més que la joventut no està sempre justa en voler arreballar prematurament de mans dels vells l'antorxa del progrés: quan l'hora de la prova ha estat arribada, els vells han estat els que amb més entesa, amb més elegància i amb més serenitat han sabut suportar les punyents conseqüències d'una acció francament revolucionària. Gràcies als vells, l'Espanya de 1930 no serà una nota negra en la història política d'Europa i gràcies a un vell, Catalunya haurà jugat el seu paper en la batalla que lliuren les democràcies en profit de la llibertat dels homes i dels pobles.

Sense la intervenció d'En Macià, sense la seva acció vibrant i persistent i, sobre tot, sense la seva abnegació i el seu esperit de sacrifici, Catalunya, en l'hora actual, hauria mancat al compliment dels seus deures i a bon segur hauria desaprofitat una ocasió excepcional per a adquirir drets i prerrogatives d'una valor inestimable en el terreny de les realitats polítiques que el futur ens promet.

Es necessari que les joves promocions estudiïn serenament la lligó que acaben d'oferir-los els homes romàntics del vuitcents, per tal de sotmetre a revisió certs i determinats valors que havien estat declarats nuls. Els fets han vingut a demostrar que la vellesa o la joventut de l'esperit no tenen res a veure amb els anys; per tant, l'ofensiva dels joves contra els vells, el despreci amb què els egòlatres tracten els que per dret propi són capdills, és indubtablement un dels errors que ha mantingut disgregades les forces liberals de Catalunya, i una de les causes de que Barcelona hagi perdut l'hegemonia en la direcció del republi-

canisme hispànic que venia exercint feia molts anys.

En tant els joves no hagin trempat el llur caràcter en l'enclusa de la lluita generosa i abnegada; mentre no hagin bandejat del llur esperit les teories que volen fer reposar la felicitat dels homes i de les col·lectivitats sobre la peanya dels fets econòmics; mentre l'estòmac els mereixi més atenció que la intel·ligència, cal respectar i ben aprofitar els vells puix que per estar educats en aquella escola del vuitcents, tan altruista i tan ingènua, són els més aptes per a despertar en la consciència col·lectiva aquella vibració sentimental precursora dels grans esdeveniments que encarrilen per nous viarans els destins dels pobles.

IGNOT

camins a seguir

Si hom analitza el progrés realitzat pels nostres ideals nacionals en gairebé totes les seves manifestacions, s'haurà de reconèixer que s'han desenrotllat d'una manera gairebé impressionants. Naturalment que estan encara per a aconseguir moltes i moltes consciències i que moltes activitats es desenrotllen fora del nostre moviment i sense la consciència que la nostra espiritualitat exigiria. Són molt complexes les causes d'aquest desinterès i el seu estudi ens portaria a unes conclusions no prou afalagadores per a les nostres virtuts racials. Malgrat tot, no ens sentim pessimistes i volem confiar en un segur i complet desenrotllament de la nostra ideologia, ja que si s'analitza de la manera com s'ha arribat a la superació d'ara, veurem que amb bona orientació i seguint els mètodes i els procediments realment eficaços, els resultats han d'ésser indubtablement més ràpids i més abastadors.

Catalunya, deixada de la mà de Déu, sense consciència nacional, sense vida pròpia, seguia els seus destins, i com a única aspiració dins la seva malhaurança es complavia en les deixalles d'una espiritualitat forastera, que eren naturalment la concreció d'un no-viure i vegetava en el més eixore dels provincianismes.

Dins aquest ambient caòtic i lamentable, sembla natural que els últims vestigis de la virior racial es perdessin i que la fatalitat amb els seus estralls imparables no ens deixés amb esma per a la reconstrucció de la Pàtria. Però no és així. Afortunadament per als pobles, el geni de la raça no mor, i la seva vida latent prossegueix en mig de totes les viscissituds, i espera una ocasió favorable per a desenrotllar-se, insensible i pausadament primer i d'una manera vigorosa quan la vivència de la pròpia degradació xoca amb els esperits sensibles i que per la seva cultura estan més preparats per a recollir els batecs d'una ànima que vol desvetllar-se.

Ha contribuït al desvetllament de Catalunya, a més de les causes econòmiques que no podem mai de reparar en l'estudi de la nostra terra, el fet indiscutible de la nostra personalitat racial, plasmat en la realitat magnífica del nostre verb, viu i formós i que no ens poden prendre, en la riquesa de nostre parlar que hem de defensar contra tot i per damunt de tot.

Com hem dit, la nostra terra passava les seves hores oblidant-se d'ella mateixa i pels fets esmentats superiors a tot,

BRINDIS

Aixeco la copa perquè el nostre tecnicisme geomètric estigui més encertat en el partit del Centre que en el diari del Migdia.

fatalment havia de sorgir la causa que desvetllés les consciències dormides i aquesta podria haver estat la més insignificant però sempre amb el mateix resultat, ja que totes les coses petites en apariències, són eficaçíssimes, quan es produeixen per la força d'una necessitat continguda. Es trobava en tot, doncs, la necessitat d'un redreçament, i sols faltava qui recollís amb la seva intuïció genial, les vibracions que existien ja en l'ambient d'aquella època.

Així es produí l'Oda a la Pàtria de l'Aribau i el seu cant fou la incorporació de la intel·ligència al recobriment de la nostra terra. Es precisament al 1832 que es publicà la famosa poesia i bé serà de recordar-ho per a celebrar-ne el vinent any, com es mereix, el centenari.

La poesia de l'Aribau senyala la fita de la nostra renaixença i des de llavors vénen produint-se les manifestacions patriòtiques, que en mig de les desorientacions i les consegüents reaccions i retrocessos ens han portat a l'estat de saturació d'avui dia. Després de la gairebé exclusiva actuació dels elements literaris, vingué la formació dels partits polítics i amb les seves actuacions s'aconsegüí fixar en la consciència de molts catalans els principis bàsics d'un ideal de llibertat.

No analitzarem les actuacions dels diversos partits polítics, que han hagut de lluitar amb obstacles immensos, i admirarem solament els resultats obtinguts malgrat hagin desviat llur actuació del que havia d'ésser el principi primordial: l'Escola. Malgrat aquest handicap importantíssim, hem vist la creació i la catalanització de la premsa, el desenvolupament de la literatura i el subsegüent increment de llibres i revistes. Hem aconseguit la catalanització individual i col·lectiva de molts estaments de nostra terra, però avui això ja no pot satisfer-nos, puix ja som massa que combreguem en els mateixos ideals i hem d'ésser més exigents dels drets de nostra espiritualitat.

Si en cent anys de vida activa del catalanisme, hem arribat als resultats assenyalats, hem de convenir que hem anat poc a poc amb els procediments seguits i que s'imposen amb tota urgència nous mètodes i millors procediments. Com que estem convençuts de l'eficàcia de l'Escola, hem de lluitar per a la seva total catalanització perquè hi tenim tots els drets i perquè ha d'ésser aquesta la voluntat de tots els catalans. Siguem exi-

la situació a l'Índia

El canvi de tàctica en la política de l'Índia iniciat per Mac-Donald en la sessió de clausura de la Conferència de la Taula Rodona, ha començat a donar els seus fruits. La política de pacificació començada un mes endarrera amb l'alliberament de Gandhi i demés caps del nacionalisme, després d'una llarga sèrie de conferències i entrevistes entre Gandhi i el virrei Lord Irwin, ha fet que finalment s'arribés a un acord entre el govern i el partit nacionalista.

Les conclusions de l'acord no es coneixen encara exactament, el fet d'haver estat aprovat, pel Comitè executiu del Congrés pan-hindú fa creure però, que amb el dit acord les reivindicacions índies reben completa satisfacció.

Un dels diferents punts tractats, el qual es dona com a resolt, és la qüestió de la sal. L'acord fet en aquesta qüestió permetrà als habitants de la costa a recollir, fabricar i vendre sal sense cap entorpidiment, en canvi a l'interior del país seguirà funcionant el monopoli creat pel govern, el qual distribuirà la sal a la majoria de poblacions.

Altres dels punts tractats és el de la llibertat de tots els nacionalistes empresonats per haver participat en la campanya de desobediència civil. Es creu també que el govern està disposat a accedir a la restitució de les terres confiscades als camperols els quals es negaren a pagar els impostos.

Referent als fets de violència emprats per la policia, punt que constituïa una de les majors divergències entre Gandhi i les autoritats, sembla que en l'acord es parlà d'obrir una enquesta sobre els fets reprobables atribuïts a la policia.

El Congrés nacionalista ha anunciat que en ésser publicats els detalls de l'acord donarà ordre per tal de que es suspengui la campanya de la desobediència civil, al mateix temps que fixarà la posició del Congrés respecte a les disposicions de l'acord.

A l'Índia l'acord establert entre el govern i el partit nacionalista, ha estat acollit amb simpatia per creure que encara que no és una definitiva solució del plet nacionalista, representa el dit acord l'entrada en el veritable camí de les reivindicacions nacionals, com també, l'acabament dels actes de violència i per tant la normalització de la vida comercial del país.

A Anglaterra, la conclusió de les negociacions entre Gandhi i el virrei han produït general satisfacció, principalment entre els laboristes els quals consideren que l'actual acord referent a l'Índia, ha estat una victòria diplomàtica del govern de Mac-Donald.

Amb els esdeveniments actuals el plet del nacionalisme hindú, es troba doncs, encaminat vers una solució de concòrdia. La revolta començada quasi fa un any, ha acabat, sinó amb la victòria completa dels nacionalistes, amb l'esperança d'un bell esdevenidor pel poble hindú.

M.

gents de nostres drets i aconseguirem el que voldrem, la nostra milloració particular i la llibertat col·lectiva.

La catalanització de l'Escola a Reus ha d'ésser la finalitat primordial del futur Municipi republicà i catalanista de la nostra ciutat. No ho dubtem dels qui seran elegits i prou medis trobaran per a aconseguir-ho.

JOSEP ALTRÉS

la tercera dictadura

Encara no porta dues setmanes de govern (?) i el país ja s'hi troba tant bé com en les èpoques dolces i innoblidables del difunt autèntic Primo de Rivera, i la no per més curta menys dolça, del general mil vegades victoriós, Berenguer.

Els empresonaments, les persecucions, la censura, el codi d'en Galo Ponte, les garanties constitucionals, etc., etc., tot es manté en el mateix estat que va crear un primer general i continuar un segon. Es així com el país viu tranquil i confiat, esperant sempre un millor dels destins de la divina Providència.

I el que sembla estrany és que personatges de la categoria d'un Comte de Romanones, s'atrevisin en determinats moments a discutir eficàcia als procediments d'en Primo!! Fou una llàstima que fins i tot arribessin a conspirar a un preu tant crescut com és el de cent mil duros. Si al fi i al cap, uns anys, molt pocs, més tard, havia de convertir-se en successor d'aquell militar dictador. Tampoc es concebeix l'heroicitat estèril d'un marquès d'Alhucemes oferint el cadàver a una Espanya pobre i decadent, en oposició a una ona de progrés i vanguardia, a la qual més tard havia de col·laborar amb tota l'energia de què pot ésser capaç un difunt. Però no hi ha home que no pugui equivocar-se i això és el que succeï a aquests polítics liberals, defensors de la pàtria amb sacrifici i tot de la bossa i de la vida.

Un problema social, el primer, que acabem de resoldre és el dels carrilaires. I amb quanta justesa!! Sense apartar-se ni un bri dels sagrats principis que el cel inspirava al general Primo de Rivera.

Que les companyies carrileres necessitaven una subvenció que garantís els rèdits dels seus accionistes? S'establí l'obligació d'assegurar els viatgers, resultat de la qual els accionistes podrien anar tirant!! La qüestió era resoldre l'afèr, i de pas s'instaurava a Espanya una modalitat d'assegurança inexistente a cap altre país del món. I encara no manquen els ignorants que d'això no en diuen progrés!!

Doncs bé, la tercera dictadura, per a remeiar la situació crítica dels carrilaires ha trobat la solució en aquesta assegurança. Augmentar-ne la prima i possiblement la indemnització eventual, i amb aquest augment, donar cinquanta cèntims diaris de més als obrers. Uns obrers que ja cobraven cinc pessetes diàries!! Quasi res, en els temps actuals. Si els accionistes no en treuen tant!! Ara, doncs, els carrilaires cobraran cinc pessetes i mitja. I si es té en compte que molts d'ells treballen quatre hores diàries extraordinàries, per les quals se'ls paga de tant en tant i a un preu proporcional al petit esforç que representa el continuar en una feina una vegada s'hi està posat, n'hi ha que cobraran fins a vuit pessetes i mitja.

Fórem mals ciutadans, sinó ens sentíssim satisfets davant d'aquesta solució de l'actual govern. No ens cansarem d'elogiar-lo, ja que la censura tant ben posada i millor mantinguda no ens permetria tampoc fer altre cosa.

I mentrestant, esperem, anirà resolvent amb la mateixa justícia i equanimitat els tres o quatre petits problemes encara pendents.

MARSAL

Barcelona és bona

II.—SOBRE EL PORT

Diuen que el Cap i Casal s'ha girat d'esquena a la mar i potser tenen raó. Es mou molt d'enrenou periodístic entorn del Passeig marítim, costa moltes despeses a l'erari municipal el Port Franc, cada dia hi ha més afició a prendre banys a mar, i amb tot, la ciutat, és innegable, fa ben poc cas de la Mediterrània, a la sort de la qual està lligada la seva prosperitat.

Doncs, malgrat tots els indicis, hi deu haver una correntia amagada d'ordre psicològic, que va de l'aglomeració urbana cap a l'aigua salada, perquè la gent de negoci, que té bon flaire, hi ha fonamentat una empresa espectacular.

Volem dir el ferrocarril aeri que anirà des de Miramar fins als banys de Sant Sebastià, que és una manera dissimulada de dir que no surt d'enlloc ni arriba enlloc, no té d'escursar cap distància, ni de facilitar cap comunicació, sinó que ha de posar a l'abast dels badoes tota l'estesa del port des d'una alçada que en farà visible el desplegament complexe i ben agençat, l'anar i venir dels vaixells, la feina dels molls de mercaderies i els criadors de muscles, l'estàtica dels pescadors de canya i la dinàmica dels barquers de rem i de motor.

D'un cap de l'any a l'altre, un port és com un escenari on es representen alhora comèdies, drames, farses i pantomimes, amb programes que cambien cada jorn i que valen la pena de fer tot un viatge per presenciar-los.

La majoria dels ciutadans concebeixen com un prefaei, o bé com una finestra que dona al món, aquest port, que és ell sol un tot perfecte, amb tants aspectes permanents de vida, amb tantes activitats arrelades i fixes, que el pas dels anants i vinents; per sensacional que sigui, hi

fa tant sols un remolí efímer, més ben dit, és la gesticulació d'uns figurants al seu punt i hora, la reverència d'uns autòmats més farsats de relativitat que d'emoció.

Valia la pena, en bona veritat, d'espermer milions per enlairar aquesta balconada semovent, penjada d'un llevant de ferro i valdrà la pena de pujar-hi molts cops per assaborir un espectacle que tot sol es renova i que té per trama els astres i les estacions, els meteors i la ciutat.

Per fer-ne encara més la propaganda s'ha cridat un concurs de cartells, al qual han acudit els dibuixants a cents. L'esplet fa goig de veure, doncs representa la solució fugissera d'un problema de gust, la solució forçosament múltiple, on es fa difícil triar i discernir mèrits.

Aquests centenars de dibuixos colorits s'exposen a les catacumbes de la Plaça de Catalunya, on les parets regalimen, molt en harmonia amb tota aquella aigua mirallera que els artistes han representat a totes les hores del dia i de la nit, a les llums més ordinàries i a les més excepcionals, des dels punts de vista més insospitats i a voltes, amb efectes que són vertaderes troballes.

Potser entre tots no acaben de suggerir ben bé les emocions de que fruïran els passatgers d'aquest nou medi de locomoció, un cop estigui a punt de rodar, i sembla que serà ben aviat; però no hi fa res: restant per dessota de la realitat, hauran donat als futurs vianants de l'aire la pruija de trobar personalment algun d'aquells aspectes tan encisadors que els cartellistes han vist amb els ulls, una mica estraviats, de la fantasia.

L'ESCRIVÀ DE RACIÓ

l'acció pedagògica dels municipis

Es una cosa que fa goig veure com els que governen els nostres pobles tenen la mirada fixa a l'escola. Sembla que, a la fi, els polítics de casa s'han donat compte de la capdal importància que aquest afer té en relació amb llurs ineludibles deures de ciutadania. No es troba una explicació raonable al fet de què els administradors de les nostres hisendes municipals, deixessin, en certa manera, abandonades quiseunes exigències espirituals que cal atendre degudament, si no volen sentir remordiments de consciència. Això explica el que hi hagi ajuntaments que en aquesta hora d'inquietuds reivindicadores s'entreguin a una tasca de restauració espiritual, començant per allí on deuen haver d'ésser començades les obres sòlides i incommovibles: pels fonaments. Els regidors barcelonins, per tal de palesar el seu amor a la infància, recabaren del govern central la concessió d'un Patronat Escolar, mitjançant el qual podrà la gran ciutat desenrotllar una tasca cultural profitosa i addient a les necessitats de la vida escolar. Es un acte que té més importància del que molts esperits superficials creuen i que tots els pobles amb cara i ulls deuen haver de tenir en compte des d'ara si realment es proposen resoldre amb èxit el problema de l'ensenyament primari. No s'hi val a queixar-se i més queixar-se, sense tenir mai la valerosa deci-

sió d'emprendre una orientació adequada a les circumstàncies del moment. Es del tot necessari seguir, en certa manera, la trajectòria dels qui més experimentats i rodejats a l'ensem d'un ambient més saturat de vitals inquietuds, s'han sabut orientar en el regiment d'una política pedagògica, que s'emmotlla amb llur capacitat econòmica i també amb l'aspecte filològic i social de l'ensenyança dels nois.

L'escola oficial a Barcelona, per l'acció benefactora del Patronat Escolar, esdevindrà, no hi ha dubte, tota revestida de prestigi. No és un assaig fet a les palpenes. Hi ha un honrosíssim antecedent que permet posar plena confiança en l'obra que han de realitzar els nous grups escolars de la ciutat comtal: l'Escola Baixeras i La Farigola. Per altra part, hi ha també una Comissió de Cultura que és una excel·lent garantia per tal de lograr el millor èxit en la nova i decisiva batalla que Barcelona vol donar a l'analfabetisme. I, per si això no fos encara prou, hi ha un poble que desitja àrdidament unes bones escoles pels seus fills i quan un poble vol una cosa, pot trobar entebancs i resistències, però tot és venut i anihilat pel desig unànim que el mou a renovar-se amb un esperit d'honorable dignificació.

L'escola, no volguem enganyar-nos, viu cargolada en mig de la més cruel in-

L'adveniment del cinema sonor, en reportar una transformació radical a la tècnica cinematogràfica ha influït enormement en la producció mundial. Així com els últims anys de cinema silent marcaren una indiscutible superioritat del film americà sobre l'europèu, els primers mesos de cinema sonor registren una superioritat inversa, en el sentit de què la pel·lícula russa, francesa i alemanya, s'imposen a l'americana.

Les últimes realitzacions ho palesen abundantment. Mentre els directors — sempre generalitzant — americans recluten actors de totes les llengües, i es dediquen pobrement a parodiar el teatre, filmant comèdies insulses, a les quals sacrifiquen totes les característiques pròpies del cinema, els directors europeus, sentint tota la importància conquerida pel setè art, ens donen pel·lícules meravelloses, per a les quals, els sons, han estat una valuosa aportació, en algunes d'elles magistralment emprada.

Les primeres pel·lícules sonores que arribaren de Nord-Amèrica tingueren acceptació, més que per altra cosa, per la novetat que representaven. Avui ja, els públics no les accepten, i veiem com a Barcelona, París, Madrid i totes les grans ciutats d'Europa, exterioritzen les seves protestes enèrgicament.

El gros públic, però, també protesta davant les bones pel·lícules europees, que pel fet d'ésser a base de "cinema pur" no compren.

I aquest fenomen contradictori ens fa sentir una vegada més, la necessitat d'una cultura general del cinema, per a la qual, tots i a mesura de les respectives forces devem treballar.

Ja és important que els públics mostrin un major interès pel cinema, arribant a protestar sorollosament algunes pel·lícules. Ho és molt més, però, que aquest públic ben orientat, aprengui a aplaudir amb la mateixa intensitat totes aquelles produccions que ho mereixen.

M. G.

NOTA POLITICA CINEMATOGRAFICA

Durant la projecció d'una revista sonora, en la qual l'almirall Aznar fa unes declaracions relatives a la sinceritat de les properes eleccions, els públics de Barcelona i Madrid, prorrrompeixen en fortes rialles i protestes enèrgiques.

diferència. I no és això, precisament, el que cal. Ella ha de merèixer per part dels bons polítics la màxima col·laboració, per quant, fent-ho així, exerciran la més audaç i generosa acció envers llurs propis ideals. Si més no, els drets del nen — l'únic ésser que té veritables drets en aquest món — com bellament ha dit En Lluís de Zulueta, ho exigeixen, ho demanen amb una insistència que enterneix. Tinguem la mirada fixa en la tasca laudable que es proposa realitzar el Patronat Escolar de Barcelona i quan la realitat — aquesta realitat que molts defugen — ens digui com i quan és d'elevar el coeficient cultural que rendeixi, aleshores pensem tots plegats si no valdria la pena de fer quelcom semblant pel poble que mereix nostres més pregones predileccions.

R. B.

els nostres reportatges

Qui no recorda l'espectacle depriment i alhora gairebé risible, que provocava l'extinció d'un incendi a la nostra ciutat? L'espectacle de les mangueres foradades, bombes manllevades que arribaven tard, personal espontani i poc destre per complir les assenyades ordres de les autoritats. Hom vivia amb l'ai! al cor, en pensar que una guspira inoportuna o una involuntària imprudència, us posaven en perill d'haver de recórrer

responents, per avisar-los ràpidament, quan calgui.

—Penseu donar al personal una instrucció adequada?

—Naturalment, ha estat la nostra primera preocupació; puix que en l'adestrament pel maneig del material i desinvoltura en els exercicis, radica la base d'una perfecta actuació.

L'instrucció dels individus, l'hem encomanada a un dels caps del Cos de Bom-

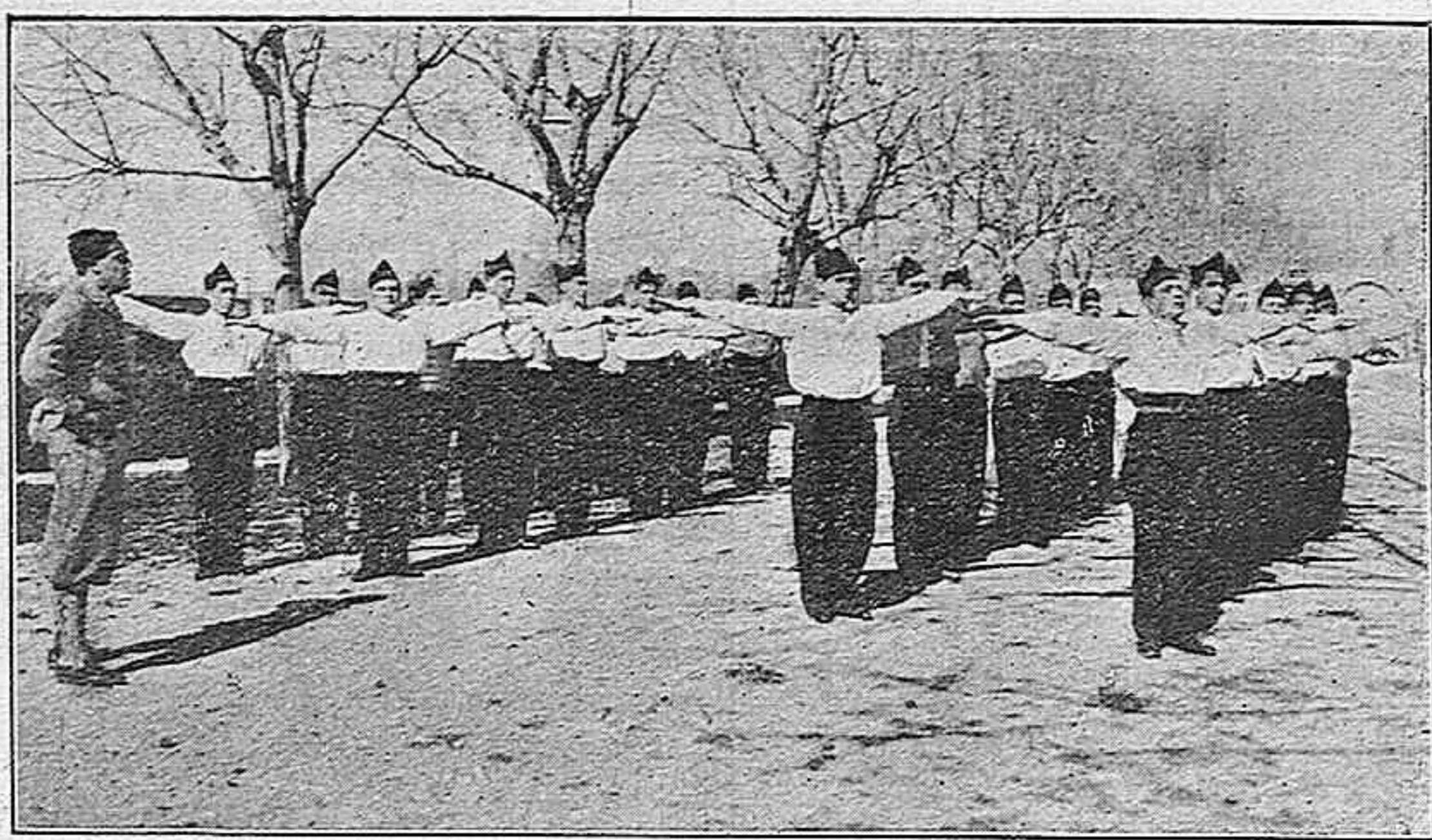
—Voldrieu explicar-nos quelcom referent a la direcció del Cos i material amb què compta?

—De la bona direcció dels serveis, en són una ferma garantia els seus tres caps: l'Arquitecte i l'Enginyer municipals i el capataç de la brigada. En llur elogi, cal fer constar que hi han posat el màxim interès.

En quant a material, ultra l'uniforme del personal, s'ha adquirit el més im-

bomba al lloc de l'incendi. Hi tenen cabuda vuit bombers còmodament assentats i altres tants de drets. Porta, encara, centenars de metres de manguera, escales, caretes, aparells de minimax, llitera, botiquí, un reflector de gran potència, i eines de tota mena. Crec — continua el senyor Cabrer — que són 27.000 pessetes molt ben esmerçades.

Arribant en aquest punt, el reporter tracta de fer una pregunta indiscreta

EXERCICIS GIMNÀSTICS DEL COS DE BOMBERS

EL PERSONAL DEL COS DE BOMBERS

a aquells serveis, estimables en tot el seu valor, però de poca eficàcia quan el sinistre prenia proporcions esglaiadores. Tanmateix era un perill i constituïa una vergonya per la nostra ciutat, la manca d'un servei apte, d'un cos de bombers disciplinat i amb material idoni.

Recordem que FOMENT desaparegut l'Ajuntament de la dictadura fou el primer que aixecà la veu reclamant la necessitat imperiosa d'anar a la creació d'un cos de bombers, i que ha estat el nostre amic senyor Cabrer qui, des del seu elevat lloc de tinent alcalde delegat de Foment, ha contribuït en major part a crear el que avui tenim, montat amb la perfecció i disciplina més exigents.

El dia 22 del mes passat, es feren proves privades de l'auto-bomba que ha adquirit l'Ajuntament, i millor ocasió que l'actual no podia presentar-se per a demanar al nostre amic unes explicacions per a traslladar-les als nostres lectors, d'aquest nou servei que des d'ara vetllarà per la propietat i la vida dels ciutadans.

—Podeu enorgullir-vos, amic Cabrer, d'aquest magnífic cos que heu creat...

—No he estat jo sol, s'apressa a interrompre. Per bé que la meua intervenció s'ha destacat — potser per raons del càrrec que ocupo — l'ajut dels meus companys ha estat eficaç tothora i no deu negligir-se.

—Creieu que tindrem un bon servei?

—Perfectíssim, n'estic segur. Potser cap altra població de la categoria de la nostra, el tindrà tan ben montat. Hem tingut cura en escullir el personal; els vint-i-cinc individus que formen el cos, gairebé tots procedeixen de l'art de construcció i algun d'ells coneixedor amb escreix del seu comès. Al Parc de Bombers hi haurà servei de vigilància permanent, per a atendre amb tota puntualitat, les ordres que es rebim. Ultra això, la Guàrdia Urbana i els Vigilants nocturns, tenen una llista de tots els individus del cos, amb llurs domicilis cor-

bers de Barcelona, que ha vingut expressament a Reus. Demés, el professor de gimnàstica, senyor Jesús Montaner, tindrà cura de llur educació física.

—El servei de bombers, és retribuït?

—Sí. Cobraran una pesseta, o cinc rals diaris, segons el càrrec de cada u. Hem establert premis per a estimular els seus serveis i la seva puntualitat en cas d'in-

prescindible: dues escales de 12 i 20 metres. 100 metres de bona manguera i l'auto-bomba marca "Hispania-Suïssa", aquest aparell que, com us deia, varem provar fa pocs dies. Les característiques de l'auto-bomba són les següents: llença mil litres d'aigua per minut, i des de la part superior de l'escala l'aigua pot llençar-se a més de vint metres de dis-

al senyor Cabrer que aquest, modest, defuig. Senzillament, ens contesta. Junt amb el senyor Arquitecte varem gestionar de la casa venedora una bonificació, que és la que qualsevol intermediari hauria demanat, i la qual puja a una quantitat respectable. La varem obtenir i en férem entrega a l'Ajuntament; així resulta que l'auto-bomba resultarà a un preu molt més baix del que hauria costat.

—No hem parlat de l'instal·lació del Parc. Aquell local ha estat precis fer-lo nou?

—Sí; l'actual era insuficient; fer-ne un de gran però, comportava despeses massa crecudes que per avui hem d'evitar. Com a darrer recurs hem decidit construir un local nou al costat del que ja hi havia, amb caràcter provisional. No cal dir que s'ha tingut en compte l'alineació del futur carrer que ha de comunicar el de Sant Joan amb el de Sant Llorenç, el qual projecte és de pròxima realització.

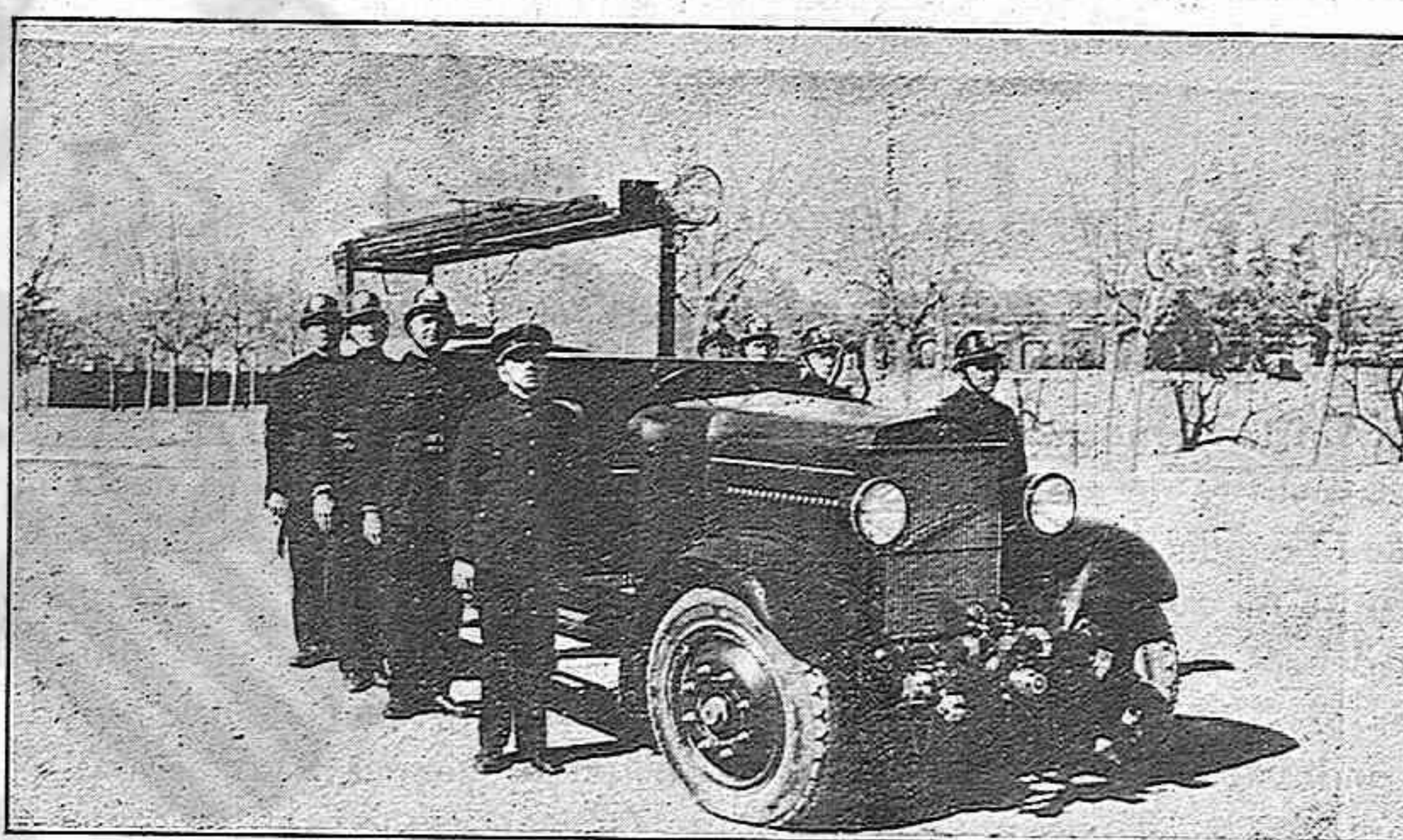
—La qüestió del sosteniment del flamant Parc de Bombers, la teniu resolta?

—Sí; des que el servei funcioni, les pràctiques oficials i públiques del qual es faran dintre de pocs dies, la Comissió de Finances de l'Ajuntament posarà en pràctica el seu projecte, per tal de què al sosteniment del Cos, hi contribueixin tots aquells elements que en resultaran principalment beneficiats.

La conversa amb el senyor Cabrer, deriva cap a altres qüestions municipals, en les quals ell hi ha tingut una part ben activa. Per l'interessants de les mateixes, prometem ocupar-nos-en en números successius. Per avui no ens resta més que retre homenatge d'admiració al nostre amic per l'obra ciutadana que ha desplegat des del lloc que ocupa per la voluntat governativa, a conseqüència d'haver-li dut abans la voluntat popular.

EL REPORTER HONORARI

—0—

L'AUTO-BOMBA I EL SEU EQUIP

enci. També se'ls abonaran dietes, en cas necessari, a raó de deu pessetes. Com és natural, els tenim assegurats contra accident.

tància i a forta pressió, tant si hi actuen una com dues mangueres. El dipòsit que porta, és de mil litres, ço que permet tirar aigua al moment d'arribar la

Foment Nacionalista Republicà

Dissabte, 7 Març

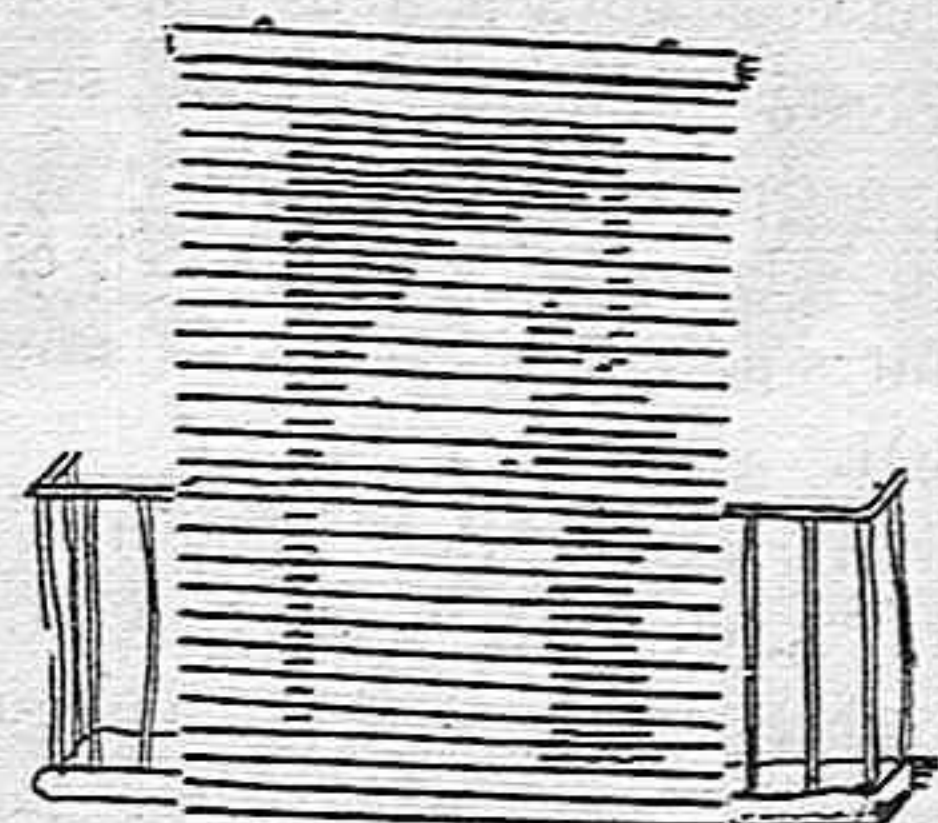
Nit, a les 10

Conferència

per l'advocat **Joan Lluís Pujol i Font**

Tema: **SINTESE DE CIVILITZACIÓ**

Indiscrecions

Som molts els que blasmem de què ens retreguin en ocasions solemnes o amb motius petits al coronet dels fills il·lustres. Que passegin la placa pel món i en tots els frals la colloquin a qualsevol gramola més o menys elèctrica, és una cosa que no ens va ni gota de bé. Ara, que quan vingui a tomb i amb tot ordre i mesura ens recordin o ens facin retreure els homes que han sabut sobressortir de la massa anònima i vulgar on ens trobem els que no tenim altra mundologia que la que hom apren prenent el sol a la Plaça de Prim, ens agrada i àdhuc procurem afegir algun nom a la llista este-reotipada per tal de què tingui la frescor d'una cosa viva.

I quan ens enterem de què a la nostra delicada manera de ponderar la nissaga reusenca, ens hi acompanyen fills d'altres pobles d'esperit equànim, com el nostre amic senyor Pius Fransoi, ens sentim plenament posseïts de la veritat.

Feia el senyor Fransoi, d'expert cicerone a un foraster. Li ensenyava la ciutat, li parlava del caràcter, de la cultura, de la fortitud mercantil, dels fills predilectes i de com sabia honorar-los, donant a la memòria llur, carrers, places, teatres, ravals, monuments.

Tot anant a l'Ajuntament el foraster assentia.

—Miri veu, ací interinament hi ha l'Ajuntament. Aquesta és la Plaça i la font dedicada a Hèrcul.

—També era fill de Reus, aquest senyor, veritat?, demanà el foraster no prou capacitat encara de les proporcions justes de les valors de la ciutat.

Serà sempre en va el voler treure importància a la nostra política, a la nostra actuació, a la gent i a les coses de casa. En cada moment, en tothora hom ha de reconèixer que exercim influència arreu, i on no n'hi exercim d'una manera directa i absoluta, tenim mitjans per tal de tractar d'aconseguir, per a un amic, el favor que ens sigui sollicitat.

Estaven projectant en el Teatre Fortuny la pel·lícula de soroll "Olimpia". La catalana Maria Casajoana coneguda en el món del cine per Maria Alba, llua les seves altes condicions de dona formosa. La cinta, d'un realisme pujat es prestava a què la dona sobrepugés l'artista. El públic, no sabem la cara que hi feia; però la sonoritat de la pel·lícula no privava de què hom oís comentaris d'un to que feia vibrar la sensibilitat de Tartuf.

El nostre ponderat K.sa, el gran amic, ocupava amb els seus companys la llotja d'abonament. Els seus ulls escrutadors i la seva ànima artista, no perdien detall; quiet i callat contemplava el treball de la seva homònima.

S'acabà la pel·lícula i tingué de sortir precipitadament, la qual cosa vista per un company de llotja, li feu preguntar.

—On és en Casajoana?

I un seu amic, coneixedor d'aquelles

grans correnties d'influència que irradia el partit nostre, exclamà:

—Deu haver anat a recomanar a la seva parenta, la Maria Casajoana que sigui un poc més moderada en els seus crits de lladre! lladre!

En els llocs de consuetud, allà on respon, amb tota la serietat que la importància de la qüestió reclama, ja anem tractant del projectat partit catalanista republicà. Ja sabem, els homes que confeccionem FOMENT, de donar a cadascú el que és ben seu. El reservar un comentari per aquesta secció, no ha de fer perillar la integritat dels nostres principis ni ha d'ésser interpretat com una espurna heterodoxa. Esvanit el dibuix que marca el nostre gest picaresc, resta sempre in-

FAN FALTA REDEMPtors!

Sant Pere Nolasco, Sant Feliu de Valois, Sant Joan de Mata. Noms de la hagiografia que recorden èpics esforços de santedat i baronia. Homes que destaquen dels temps de crua i horrible esclavitut. En aquell segle XIII, a Catalunya, no hi havia ja captius, però n'hi havia a milers per tot el reste de la península. I, precisament de Catalunya surten els homes que senten la necessitat de redimir.

Redempció! En tots els temps les preses humanes han estat venudes, forçades, martiritzades. Les incursions corsàries han assotat sempre els ports de les nacions cristianes. Mai, però, fins al segle XIII, la paraula redempció pren importància. Es deixava a l'esclau que patís la seva esclavitut. L'home, però, comença a adquirir un valor — el cos, a més de l'ànima.

En aquell moment surten els fundadors de les Ordres religioses i militars destinades a la redempció de captius.

còlume i parenne la rectitud dels nostres pensaments serens i generosos.

Ens hem cregut obligats de fer aquesta declaració per tal de poder fer extensiu als nostres lectors el comentari que li suggerí el nom amb què tracten d'assenyalar el casal del nou partit, a un vell catalanista que ja era un galant minyó per allà a primers de segle.

—Us heu fixat, ens deia, en la pruija a conservar les llurs etiquetes respectives? No se'ls hi acudit res més que ajuntar dues paraules dels llurs respectius títols al mot acció que ja els és comú i han format el nom del nou casal. Talment com férem en la meua joventut els socis de les societats recreatives "El Brinco" i "El Alba", els quals en fusionar-nos, per tal de no renyir, crearem "El Alba-Brinco".

Sant Joan de Mata, Sant Feliu de Valois, creen a París la de la Santíssima Trinitat, consagrada per Innocenci III. Pere Nolasco, amb el consell de Raimond de Penyafort i amb el Rei Jaume I, l'Ordre de la Mercè, amb l'hàbit blanc i, damunt del pit—política de Don Jaume—les quatre barres de les armes reials.

Per què no ara una nova Ordre de la Mercè? Una nova Ordre, perquè als descendents d'aquells antics mercedaris ara no els hi baixa l'esperit de Maria a les consciències per a llibertar al llinatge humà. Una nova Ordre que podria tenir per Gran Mestre al generós Nansen, l'explorador bó i sabi, que, en una tasca d'epopeia, va alliberar tants tristos sotmesos a captivitat durant la gran guerra.

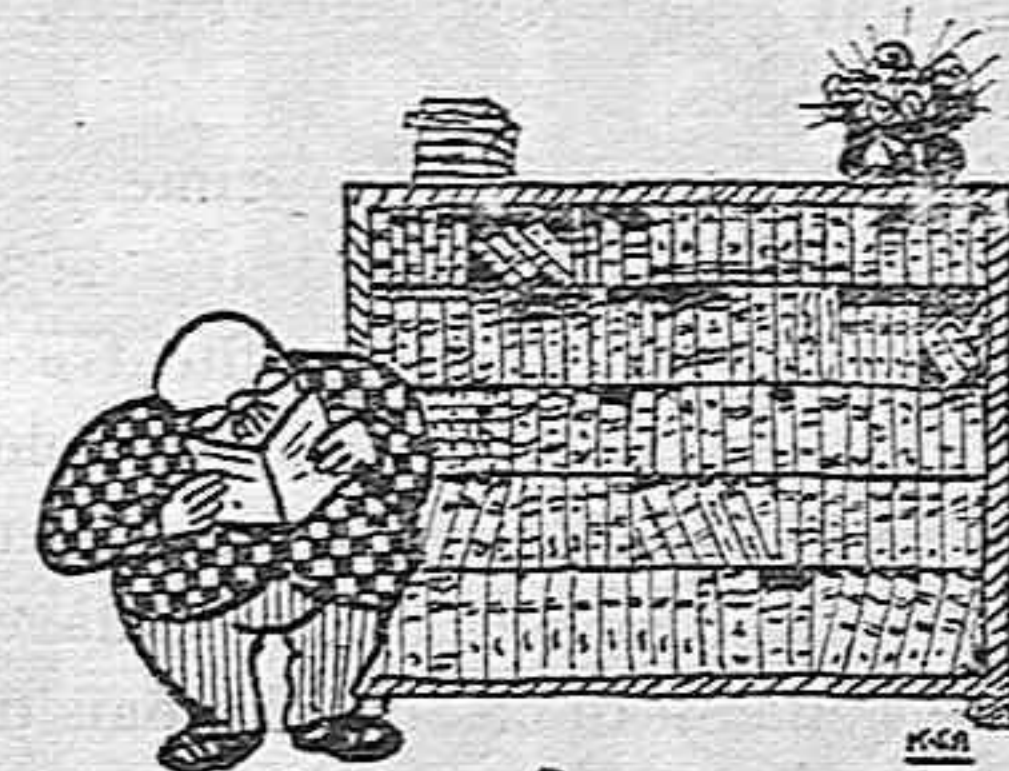
Hi ha molts presos encara. Molts presos que no han fet furt ni crim alevós. Més que presos, captius. Captius primer d'una idea, captius després de qui, amb armes a la mà, tenien una idea distinta a la seva. Captius que es precís consolar i redimir.

Quin esplendor per a una Ordre cavalleresca que es constituís en benefici de la llibertat dels homes! I quina glòria si sobre l'hàbit d'aquesta Ordre, com els seguidors de Pere Nolasco, hi lluïssin les quatre barres del rei En Jaume.

GESTUS

—Sembla que no estan d'acord en si allargaran l'hora o aplaçaran el dia de les eleccions.

Llibres

EL DOCTOR JOSEP RIBERA I SANS, per *Eduard Toda i Güell*. Castell de Sant Miquel d'Escornalbou, MCMXXX. Tip. Vidal-Güell, Barcelona.

Les comarques tarragonines han estat pròdigues en grans metges. Tres de les més altes figures mèdiques peninsulars són oriundes del Camp: Virgili, Gimbernat i Mata. Tots tres han estat quelcom més que simplement grans metges. L'obra de cada u ha traspassat la cleda de la Medicina en tant que ciència d'aplicació i ha envaït altres terrenys, el de l'ensenyament, el de la investigació, el de l'organització professional, el de l'actuació social i, circumstancialment, el de l'actuació política.

El doctor Josep Ribera i Sans, digne de figurar al costat de la trilogia mèdica esmentada, nat a Tivissa, però fill de pares reusencs, acaba de trobar un nou biògraf en l'il·lustre escriptor, també reusenc, don Eduard Toda.

Ribera i Toda feren amical coneixença a Reus, en començar el curs acadèmic de 1865-66, a l'Institut de segona ensenyança dirigit pels Pares Escolapis. Els primers capítols de l'estudi biogràfic ressenyen aquells temps de Ribera estudiant de batxillerat. Ribera i Toda i, poc més tard, Gaudí formaren una "trinitat", com diu el mateix autor, ben avinguda. Tothom sap allò que, posteriorment, ha donat cadascuna de les tres persones que la integraren, de les quals sobreviu una solament, en ple vigor biològic. Aquests capítols són, naturalment, els més interessants del treball i donen a conèixer aspectes poc o gens coneguts del biografiat.

En la seva edat jove, Ribera sentia intenses aficions literàries, tenia escrita una novella i composava i publicava versos, "saturats del més pur romanticisme de l'època". Amb Gaudí coincidien en l'afició arqueològica. Tots tres concebiren, entre altres grans coses, un projecte de restauració de Poblet. Qui sap si don Eduard Toda podia pensar, en aquella època, que seixanta anys més tard emprendria *de debò* la restauració del gran cenobi.

Acabat el batxillerat, lluny de Reus, a Granada, sorprenué que Ribera ingressés com estudiant a la Facultat de Medicina. És veritat que "conceixedor de les seves capacitats i segur de la seva força de treball i de la seva intel·ligència superior, podia donar als seus estudis la direcció que cregués més útil, sabent que la seva voluntat de ferro el portaria a terme". Potser influí en l'elecció, l'ésser, la Facultat de Medicina, l'única que amb reduïts mitjans podia assegurar-li l'existència. S'esforçà, en efecte, per a obtenir una plaça de practicant i feu alumne intern des de 1873, amb la protecció del professor Joan Creus. Des d'acabar els estudis residí a Madrid on desenrotllà la seva gran obra professional. D'aquesta, dels seus viatges, de les seves investigacions, de les seves recerques històrico-mèdiques, de la seva producció escrita i fins de la seva

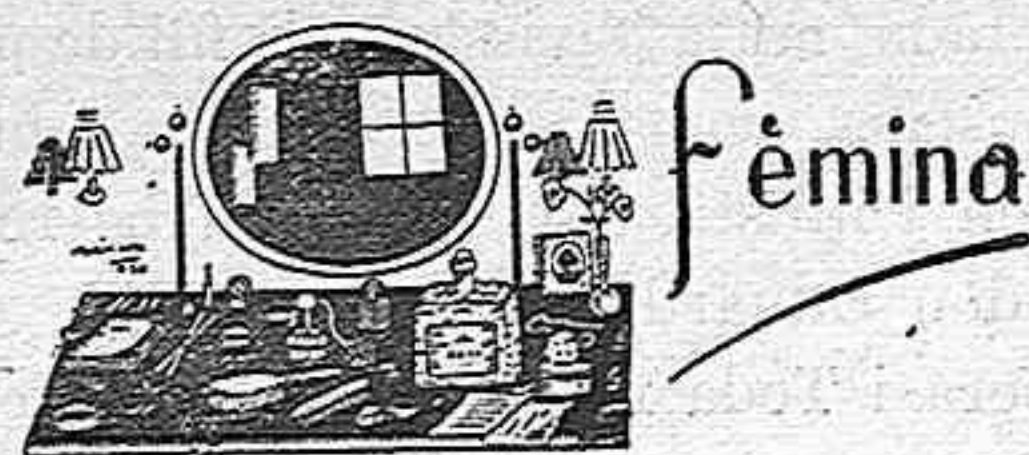

personalitat psicològica, l'autor dona detallades notícies.

Toda i Ribera, essent el primer Cònsol a Egipte i el segon catedràtic de Medicina, s'afrontaren a l'amfiteatre de Sant Carles en ocasió de la sessió solemne que tingué lloc per a estudiar com a model d'antiga conservació de cadàvers, una de les mòries portades del país dels faraons pel propi autor.

L'allunyament de la seva terra, no minvà en res la catalanitat de Ribera i Sans. Sens dubte en fou un vincle la seva germana, monja de Vallbona dels catorze als vuitanta-un anys en què morí, i abadessa d'aquella comunitat cisterciàna repetides vegades. Amb error solen escriure els castellans *Ribera i Sanz*. Malgrat haver abandonat de jovenet la seva terra, el Dr. Ribera era català de soca i arrel. "Durant tota la seva vida, pensà en català, i parlà en català a quants amics podien entendre'l i respondre d'igual manera".

Aquesta darrera obra d'Eduard Toda té per base uns articles que publicà l'autor a la revista "Tivissa". Consta de 52 pàgines, amb un retrat de l'il·lustre metge tivissenc.

Soc una entusiasta partidària de l'hora d'estiu. Ara que ens comença a debatre la qüestió i els interessats en aconseguir-la fan una intensa campanya prop del govern perquè sigui adoptada aquest any; anem coneixent de dia en dia més parers favorables a la implantació del dia llarg.

I és ben natural que hom se'n preocupi; és un benefici que atany a tothom i per consegüent cadascú té dret a dir-hi la seva opinió. Entre els que estem convençuts però, dels avantatges que aquest horari ens aporta i que desitgem la seva implantació, no hi valen les raons que alleguen els enemics de l'hora estival. Jo no comprenc com aquí existeixi algú a qui pugui contrariar, ni de quines consideracions poden valer-se perquè aquesta costum no sigui un fet cada any a casa nostra, com ho és a tots els països europeus.

I és que ens agraden tant aquells capvespres elars d'estiu esplèndits, plens de llum arreu, que, sobre tot ara tenint fresc el record dels dies curs d'hivern, els mirem amb més simpatia, i ens acudeixen a la memòria, d'una manera tan real i manifesta, que, sols en evocar-los, ja tractem de sacudir l'ensopiment que la manca de vida en la naturalesa ha encomanat per tot i que, decididament, no s'avé amb el nostre esperit ni amb el nostre caràcter.

Nosaltres, les dones, en general no havem d'invocar afers comercials o industrials. Som amigues de la claror, i quan d'ací a poques setmanes ens trobem en plena primavera esperem, amb ànsia, poder fruir-ne una hora més.

ROSA

Foment Nacionalista Republicà

Demà diumenge, a les 6 de la tarda

GRAN BALL

per l'orquestrina de la PENYA TRO

polítics

LES NOSTRES CONFERENCIES

Per a aquesta nit a les deu, la nostra entitat té organitzada una conferència a càrrec del jove advocat barceloní, senyor Joan Lluís Pujol i Font, el qual parlarà sobre el suggestiu tema "Síntesi de civilització".

La circumstància de què el senyor Pujol sia fill de pares reusenques que senten un gran amor per la nostra ciutat, i de que servi ací parents i amics donen a l'esmentada conferència un extraordinari interès.

Hem de creure, doncs, com tots els actes fins ara portats a terme per F. N. R., la conferència d'avui serà un èxit.

EL CODI DE LA CIERVA

En la informació que ha estat oberta per tal de què hom doni l'opinió sobre la derogació o manteniment del Codi de la Dictadura, en la redacció del qual tanta intervenció hi tingué el senyor La Cierva, la major part del Col·legi d'Advocats contesten en el sentit de què cal que sigui totalment derogat i que les modificacions que hagin d'introduir-se al Codi Penal de 1870 no puguin fer-se sobre la base del famós estatut de Galo Ponte.

NOU GOVERNADOR

Ha estat nomenat Governador de la "província" tarragonina, el senyor Rafael Cudós, ex-albista i flamant centrista-constitucionalista.

La presa de possessió està anunciada per un d'aquests dies i sembla revestirà la seva importància ja que li farà lliurement del govern, el governador sortint en perona, senyor Jiménez Alonso.

LA CONFERENCIA D'ESQUERRES

Atenent a la suggestió de la comissió organitzadora de la Conferència d'Esquerres, Foment Nacionalista Republicà convocà per al diumenge passat a la tarda, les entitats de les comarques tarragonines que tenen cursada la seva adhesió a l'Assemblea anunciada, per tal de nomenar les societats que han d'integrar les delegacions d'aquestes comarques a la susdita Conferència.

Foren canviades impressions en la mes franca companyonia i fetes les oportunes declaracions de què l'assistència a la Conferència no perjudica la renúncia de cap principi ni subjuga a cap disciplina, foren nomenats "Centre d'Unió Republicana", de Valls; "Centre de Conjunció Republicana Socialista", de Tortosa; "Centre Federal", de Tarragona, i "Foment Nacionalista Republicà", de Reus.

A la reunió hi assistí el secretari de la comissió organitzadora de la Conferència, senyor Joan Lluís Pujol i Font, el qual donà una ampla referència del que ha d'ésser l'Assemblea i de les valuosos adhesions que hi ha consignades.

L'HOMENATGE A MACIÀ

L'homenatge que reté diumenge passat el poble de Vilanova i Geltrú al seu fill predilecte, el venerable català senyor

Francese Macià, fou veritablement emocionant.

Al costat de tots els vilanovins llançats al carrer, hi havia representacions de tot Catalunya, que s'associaren al meregut tribut atorgat al gran patriota.

De Reus hi assistí un bon grup de catalanistes. Ultra la nostra entitat, FOMENT també hi estava representat en les persones de varis dels seus redactors.

L'HORA D'ESTIU

S'ha iniciat la campanya, arreu de Catalunya, per tal de què sigui implantada l'horari d'estiu, que fou bandejat l'any passat pel govern Berenguer.

Som dels que opinem que són més les avantatges que reporta que no pas perjudicis l'allargament d'una hora de sol, motiu pel qual veuríem amb satisfacció que les veus peticionàries fossin ateses.

Ja veurem, no obstant, si com l'any passat pesaran més en l'ànim del govern altes raons adduïdes per poderosos interessos particulars.

CONFERENCIES SOBRE TEMES DE CIENCIES SOCIALS

L'"Institut de cultura social", ha organitzat un curs de conferencies sobre temes de ciencies socials en el Centre de Lectura.

La primera de les susdites conferencies, que anà a càrrec del senyor Alexandre Gallart i versà sobre "La legislació del treball i el dret en general", se celebrà el passat dijous.

Les altres dues, tindran lloc els dies 12 i 20 del corrent mes i les donaran els senyors Josep M. Boix i Carles Cardenal, els quals, respectivament, tractaran del "Problema de vellesa i les assegurances socials" i de "La selecció científica i l'organització del treball en la indústria".

SUBSCRIPCIO

Ultra la nostra entitat, la llista de donatius de la qual, inserim en altre lloc del present número, la Casa del Poble de Reus, ha obert una subscripció a favor de les víctimes, presos i exiliats polítics.

els esports

Pel pròxim dia 19, diada de Sant Josep, el primer cercle local prepara un seguit d'actes esportius que valen per tot un programa: Atletisme, Basket-Ball, Futbol. No pot demanar més l'afecionat més exigent.

La "Volta a Reus", que es celebrarà al matí, promet assolir un èxit remarcable. El "F. C. Barcelona" ja ha cursat la seva inscripció, i és probable que altres cercles de la capital, a hores d'ara també hagin inserit els llurs equips. De la localitat, no cal dir que la representació serà nodrida i el mateix pot dir-se dels cercles atlètics de la "província", entre ells el "F. C. Tarragona", qui a ben segur que no es deixarà escapar aquesta ocasió perquè els seus atletes manifestin un cop més la seva gran classe, palesada ja en les darreres proves de cross i de fons.

Altres actes esportius que hom espera amb interès, són els dos partits de Basket-Ball: el primer, que es jugarà al matí, serà entre el "F. C. Barcelona" i el primer equip del "Reus Deportiu". El de la tarda, serà entre els equips femenins de l'"U. E. de Sans" i el "F. C. Barcelona". No cal dir l'espectació que aquest darrer ha despertat, per tractar-

se d'una cosa nova a Reus i per creure que aquesta exhibició femenina, serà un estímul perquè les nostres esportives s'incorporin a la pràctica del basket, esport que tant s'adiu amb la seva feminitat.

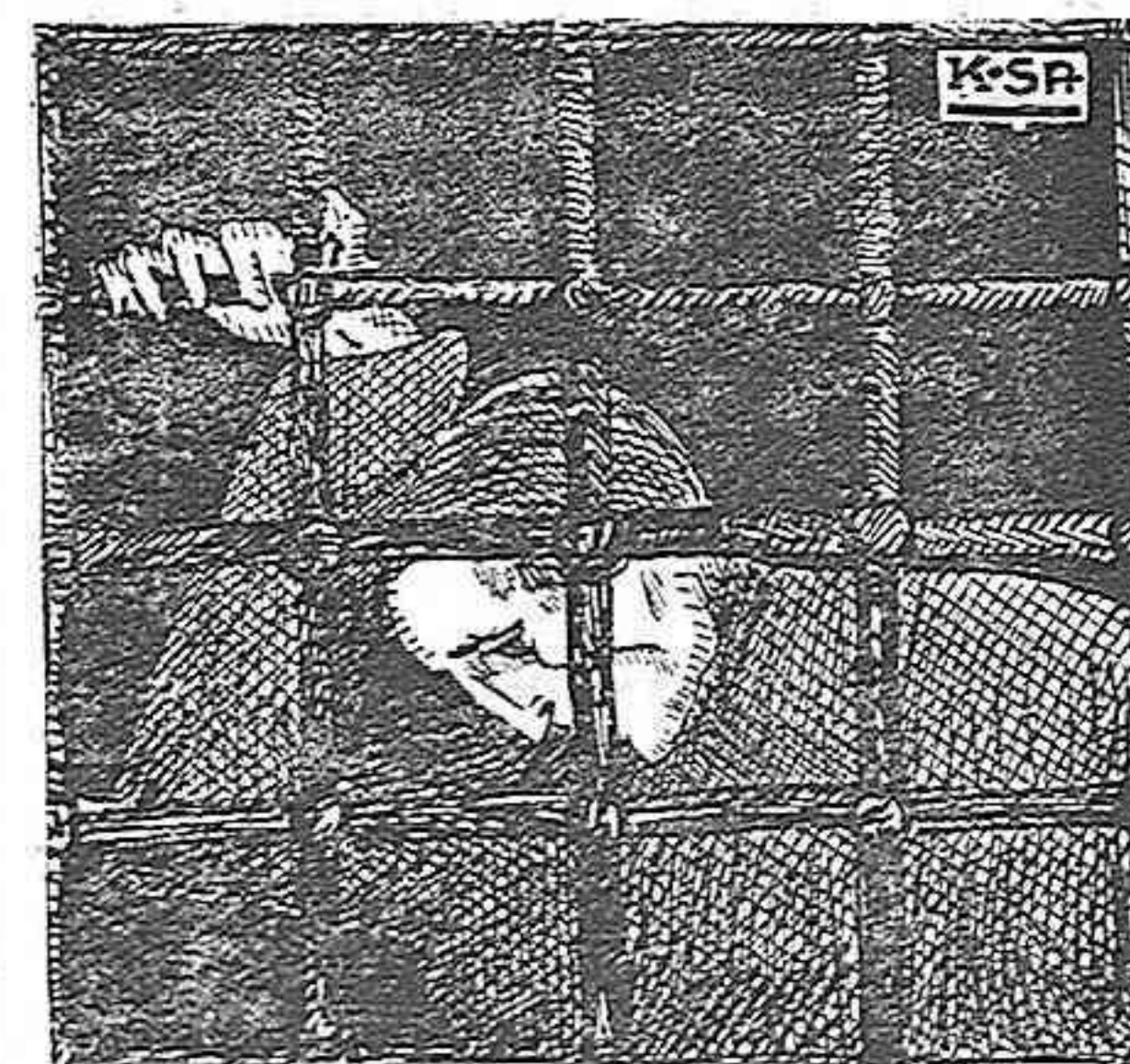
FUTBOL

La victòria del "Reus Deportiu" damunt el "F. C. Güell" i la del "C. E. Girona" sobre el "Ripollet", aconseguides el passat diumenge, ha produït un triple empat pel primer lloc, entre els dos darrers esmentats i l'equip local. Tenint en compte que els partits que es jugaran demà són els darrers del torneig, la jornada revesteix un interès insospitat. Pot ésser campió el "Reus Deportiu"? Analtzem les possibilitats. Si sortís vencedor del "Ripollet" en el partit que deu jugar en terreny d'aquest darrer, la victòria seria definitiva, puix encara que el "Girona" al seu torn, vencés el "Güell", la fórmula del gol averatge decidiria el campionat a favor de l'equip local. Cal però, tenir en compte, que el "Reus Deportiu", en aquest torneig d'eliminació, no ha guanyat cap partit en terreny del contrari i potser seria demanar massa, una victòria damunt del "Ripollet". Ens sentim, francament, pessimistes. La notícia de la victòria dels nostres, no deixaria de sorprendre'ns, encara que ben agradament.

TENNIS

Els jugadors del Reus Tennis Club, prossegueixen amb gran dalit els entrenaments per tal de poder concórrer als campionats de Catalunya per equips i fer un paper lluit. Dels quatre clubs barcelonins inserits al campionat de segona categoria n'han quedat ja dos d'eliminats. Resten ara per a jugar la final el pròxim diumenge, el R. Barcelona i el Pompeya. El guanyador barceloní, per tal de decidir el campionat caldrà que jugui amb el R. T. C. el qual encontre tindrà lloc el dia 15 del corrent. No és coneix fins el moment si serà Reus, l'indret on haurà de jugar-se la final ja que depèn del favor que la sort ens pugui dispensar.

En tercera categoria, els 11 equips inserits a Barcelona i comarca s'estan també eliminant. Resten quatre encara, el R. Barcelona, el F. C. Barcelona, el Polo i el Sant Gervasi.

SUBSCRIPCIO PRO - VÍCTIMES ORLIDADES

Foment Nacionalista R.	50'— Ptes.
Josep Andreu	10'— "
Joan Marimon	5'— "
Francese Vallverdú	10'— "
Marian Roca	5'— "
Pere Cavaller	5'— "
Francese Capdevila	10'— "
Lluís Clivillés	2'— "
Antoni Sabater	1'— "

98'— Ptes.

(SEGUEIX OBERTA LA SUBSCRIPCIO)

IMPRESA FOMENT. - REUS

ENOFOSFORINA SERRA

Insubstituïble en les convalsescències

Neurastènia, Esgotament i Debilitat general

BANC DE CATALUNYA

Rambla dels Estudis, 10 - BARCELONA

Capital: 50.000.000 de pessetes

Tota mena d'operacions de Banca i Borsa

AGENCIES I SUCURSALS

Barcelona (Sans, Sant Andreu, Gràcia, Rambla del Centre, Plaça Comercial, Estació de França, Sarrià, Clot, Sant Martí i Laietana), Madrid, Girona, Lleida, Tarragona, Illes Canàries (Les Palmes, Aruques, Port de la Llum, Telde, Santa Creu de Tenerife, Guia, Galdar, Icod, La Laguna i La Orotava), Anglès, Arbúcies, Arenys de Mar, Badalona, Banyoles, Blanes, Caldes de Montbuy, Calella, Coll-Blanc, Figueres, Hospitalet, Hostalric, Ibiça, Igualada, Llagostera, Malgrat, Manresa, Masnou, Mataró, Molins de Rei, Moncada, Olot, Palafrugell, Palamós, Portbou, Rosses, Santa Coloma de Farnès, Torroella de Montgrí, Valls, Vendrell, Vich, Vilafranca del Penedès

ENTITATS ASSOCIADES: Banc de Reus de Descomptes i Prèstecs, Banc de Tòrtosa, Banque de Catalogne (París) i Banc de Palafrugell.

VIATGES CATALÒNIA

Impresiones políticas del Momento

— DE —

FREDERIC DE MAGRIÑA

Interessant publicació que acaba de sortir en la que es reflexa amb una valentia sense precedents l'esperit polític d'Espanya. Conté interessants capítols que tracten del moment polític de Catalunya, del separatisme, de les responsabilitats, de la dimissió d'Argüelles, de les eleccions, etc., etc.

De venda a les principals lliberies d'Espanya

A REUS: LIBRERIA TRICAZ
CARRER MONTEROLS

A. MARTRA

DROGUES - ARTICLES FOTOGRAFICS - PEL·LICULES DE LLOGUER

Agència per la Comarca de la HISPANO - FOX - FILM - S A E

RAVAL ALT JESÚS, 42 REUS

ENSENYAMENT DE PIANO

PER

JOSEP JOFRÉ

Professor Primer Premi de l'Acadèmia Marshall

Raval Ròbust, 35-3.er
REUS

Antoni Estivill i de Llorach

ADVOCAT

Rebrà en consulta de 10 a 12 i de 16 a 18 en el despatx que ha obert en el n.º 45 del Raval alt de Jesús, entresol.

Tintoreria Barcelonesa

DE

Manuel Gibiach

Dols a les 8 hores
Es tenyeixen tota classe de colors a la mostra

Carrer Galanes, 7 - Taller: Nova de Sant Josep, 5

EL NEGRITO LA CASA DELS

MONTEROLS, 33 i GÜELL I MERCADER, 24 - REUS

El més gran assortit en tota mena d'articles interiors i exteriors de punt
Concessionari exclusiu de les formoses mitges

FORMALLA

Fustes Abelló

Pi i Margall, 4

REUS

PER GENERES DE PUNT Magatzem Sta. Anna

Assortit completíssim

Qualitats superiors

Preus limitats

ESPECIALITAT EN MITJES I MITJONS

C. Sta. ANNA, 24

REUS

Per l'assortit de teixits i novetats, per la qualitat sempre insuperable i sobre tot pels preus limitadíssims,

Magatzems EL INDIO

és la casa que li convé

Llovera, 18 - Tel. 547 B. REUS

UNA SASTRERIA

de qualitat a preus que representen un gran estalvi. Heus aquí què us ofereix

Magatzems EL SOL

LA SASTRERIA QUE CAL CONEIXER

Raval Sta. Anna, 23 al 27. - REUS

Vegi l'assortit. Consulti els preus. Milers de clients proclamen l'excel·lència dels nostres serveis. Vostè serà també un client addicte si comprova personalment els avantatges que ofereix el nostre servei de Sastreteria

CONFECCIONS

El millor assortit

Les millors calitats i
els millors preus els
trobareu a

EL BEBÉ

Monterols 28

Sucursal de la Tintureria Française de Barcelona

REUS

Oficina de Farmàcia i Centre d'Específics

- de -

Francisca Cavallé i Pí

Raval alt de Jesús, 40 - Teléfon núm. 9 A

Acurada preparació de
fòrmules magistrals amb
productes de les més acre-
ditades marques

Extens assortit en Perfu-
meria de producció nacio-
nal i estrangera

Aigües minerals

Ortopèdia : Herboristeria

Oxigen pur : Inyectables

Avisant per teléfon es reculliran i es serviran els encàrrecs a domicili

Banc de Reus

Fundat en 1862

RAVAL STA. ANNA, 22 i 24

CAIXA D'ESTALVIS

Banca - Préstecs - Cupons - Valors

Girs - Custòdia de Valors - Caixes de lloguer

Bitllets del ferrocarril per a VIATGES Bitllets quilomètrics
totes les places d'Europa Viatges a Forfait

Farmàcia Serra del Doctor Ornosa

Raval Santa Anna, 80 - Teléfon núm. 8 - REUS

M E D I C A M E N T S M O D E R N S

Radio

Aparells directes a la corrent, a l'abast de tothom

Superhectodino

de gran potència i selectivitat
complet amb làmpares 325 ptes.

Demaneu una demostració dels nous aparells

COLUMBIA

al seu distribuïdor

PERE ROMERO

LLOVERA, 27 - REUS

El Dr.
Jaume Roig i Padró
tindrà consulta a Reus tots els di-
lluns de 4 a 7. Carrer Major, 3

— RELLOTGES, GRAMOFONS - DISCS —
"LA VOZ DE SU AMO"
De venda: R. PERPIÑA
Major, 28 REUS

: Fàbrica de sommers i teles metàl·liques :

EUGENI MONSÓ

Raval de Sant Pere, 13

REUS

CASA CAIÀ

Automòbils - Camions - Neumàtics «Dunlop» - Lubrificants «Vacuum» - Accessoris

Sant Joan, 19-Tel. 171 B

REUS

ANTIGA "CRUZ ROJA"
MONTEROLS, 3 - REUS

ULLERES - BRAGUERS

Les millors qualitats

Preus reduïts

Magatzems LA FLECA

PERFUMERIA : : BISUTERIA
QUINCALLA : : JUGUETS
DIPOSIT A. G. P.

PAPERS DE TOTES CLASSES I MANIPULATS

CARRER ALEUS, 1 - TELÉFON 566

REUS